

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání **Modrý mráček z našich hor**

Mráček vidí z výšky svět, bude Vám o něm děti vyprávět.....

„Nikdy nesrovnáváme Vaše dítě s ostatními dětmi. Nedá se porovnávat slunce s měsícem. Každý září tehdy, když je jeho čas.“

1	Identifikační údaje o škole	4
1.1	Název ŠVP.....	4
1.2	Údaje o škole.....	4
1.3	Zřizovatel.....	4
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	6
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky	9
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění	12
3.7	Spoluúčast rodičů.....	12
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	13
3.9	Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	14
3.10	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	14
3.11	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	15
4	Organizace vzdělávání.....	18
5	Charakteristika vzdělávacího programu	22
5.1	Zaměření školy	22
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	22
5.3	Metody a formy vzdělávání	25
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	25
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	26
6	Vzdělávací obsah – Schéma integrovaných bloků.....	28
6.1	Integrované bloky	29
6.1.1	Kapka přátelství.....	29
6.1.2	Kapka podzimu.....	38
6.1.3	Kapka tradic	46
6.1.4	Kapka ledu.....	51
6.1.5	Kapka duhy.....	58
6.1.6	Kapka planety Země.....	64
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	72
6.3	Dílní projekty a programy.....	73
7	Systém evaluace.....	76
7.1	EVALUAČNÍ SYSTÉM.....	77

7.2	Vlastní hodnocení školy – systém ŠVP PV	81
8	Přílohy	85
8.1	Program pro děti do 3 let věku	85
8.2	Pedikulóza	85
8.3	Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání	85
8.4	Předadaptační a adaptační program	85
8.5	Školní preventivní program v oblasti prevence sociálně patologických jevů	85
8.6	Klub kuřátek	85
8.7	Program podpory logopedické péče	85
8.8	Plán DVPP	85
8.9	Pracovní plán školy.....	85
8.10	Koncepce rozvoje MŠ.....	85
8.11	Výroční zpráva.....	85
8.12	Roční hodnocení školy	85
8.13	Školní řád.....	85

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: **Modrý mráček z našich hor**

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Jeseník, Křížkovského 1217, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Křížkovského 1217/2, Jeseník, 79001

KONTAKTY: e-mail: lenka.bizonova@modraskolka.cz

web: <https://www.modraskolka.cz/>

REDIZO: 600150305

IČO: 75029251

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Lenka Bizoňová

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Město Jeseník

ADRESA ZŘIZOVATELE: Masarykovo nám.167/1, 790 01 Jeseník

KONTAKTY: tel.: +420 584 498 111

e-mail: posta@mujes.cz

www.jesenik.org

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2021 do 1. 9. 2024

ČÍSLO JEDNACÍ: 166/21

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 25. 8. 2021

.....

ředitel školy

Mgr. Lenka Bizoňová

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 84/28

Počet tříd: 4

Počet pracovníků: 10 učitelů a 6 provozních zaměstnanců. V případě potřeby a možnosti je počet zaměstnanců doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistent, asistent pedagoga, apod).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Naše mateřská škola byla postavena v roce 1977 jako účelová budova panelového typu. Je situována do krásného přírodního prostředí, plného zeleně. Součástí mateřské školy je i rozlehlá zahrada s velkým proskleným altánem, který umožňuje dětem pobyt venku i za méně příznivého počasí. Máme zde i dřevěný domeček s dětským nábytkem a hračkami, dvě pískoviště a herní prvky z akátového dřeva.

V roce 2015 byla realizována celková rekonstrukce budovy z dotačního programu Životního prostředí.

Od roku 2003 je škola v právní subjektivitě. V blízkosti MŠ je další občanská vybavenost – ZŠ, ZUŠ, pošta, Poliklinika, knihovna, Policie ČR, ZHS Jeseník, to vše přispívá k rozvíjení poznávání, rozšíření vědomostí a seznamování s okolním světem.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Budova je celkem nadprůměrná svými velkými prostory. Vnitřní prostory jsou ze všech stran prosvětleny řadami oken, třídy herny i šatny dětí jsou velké, prostorné a vzdušné.

V přízemí se nachází kuchyně, jídelna, sklad potravin, kotelna, 2 menší šatny dětí na přezouvání a WC s umývárnou, kterou děti využívají při pobytu venku na zahradě, šatna pro správní zaměstnance.

V 1. poschodí se nachází I. třída (Zajíčci) s počtem 28 dětí, prostorná herna, třída + šatna dětí, WC+ sprchový kout dětí, sklad lehátek, kabinet s výtvarným a didaktickým materiálem, IV. třída (Motýlci) s počtem 11 dvou-letých dětí, úklidová komora, sklad prádla, WC pro zaměstnance, ředitelna.

V 2. poschodí je II. třída (Žabky) s počtem 28 dětí, prostorná herna, třída, šatna dětí, WC+ sprchový kout dětí, sklad lehátek, kabinet s výtvarným a didaktickým materiálem, menší III. třída (Sovičky) s počtem 11 dětí, komora na lehátka, WC pro zaměstnance a sborovna, kde má prostor VŠJ.

Ve třídách jsou stolky a židličky ve třech velikostech, které odpovídají výšce dětí. Každá třída má své hračky a učební pomůcky, které jsou pravidelně doplňovány a obměňovány. Spánek dětí je zajištěn ve třídách rozkládáním moderních vyvýšených lehátek.

Velké prostory tříd umožňují dětem rozvíjet vlastní fantazii při vytváření mobilních hracích koutků a center činností podle vlastního přání a potřeb dětí. Dětem je umožněno, aby si samy podle vlastní potřeby vytvářely prostor pro své soukromí při hře. Naše mateřská škola je velmi pěkně a moderně vybavená.

Dopravní dostupnost školy:

V blízkosti MŠ se nachází městská autobusová doprava.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu atd. dle příslušného předpisu) a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno.

Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.

Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům.

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada či hřiště. Tyto prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hluchnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin).

Dlouhodobým záměrem je postupně dovybavit námětovými koutky a moderním nábytkem zrekonstruované menší třídy. A dalším záměrem je zlepšování prostředí školní zahrady (doplnění hmatového chodníku, vyvýšené záhony, kompostér, nové zahradní prvky, pítka, mlžítka).

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava s prvky zdravé výživy, zajišťující splnění fyziologických potřeb dětského organismu. Časový odstup jednotlivých jídel nepřesahuje 3 hodiny, při výdeji jídla dbáme na dodržení hygienickými předpisy stanovené teploty. Děti nejsou násilně nuceny do jídla.

Je zavedený pitný režim ve třídách i při pobytu venku – dostatek tekutin, děti mají k dispozici, ve třídách po celý den šťávu, čaj, minerálky, pitnou vodu s citrónem, na školní zahradě sebeobslužné dětské pítko. Děti jsou učitelkami pobízeny k průběžnému pití po celý den. Jsou zařazovány prvky samoobslužných činností dětí při jídle. Strava je vyvážená dle předpisu.

Děti mají dostatek volného pohybu na školní zahradě i v interiéru MŠ. Spontánní pohyb je podporován při všech činnostech během celého týdne. Jeden až dva dny v týdnu jsou věnovány hlavně pohybu formou intenzivní tělesné výchovy. Každý den je zařazována pohybová chvilka. Tělesná výchova probíhá jak v budově MŠ, tak na školní zahradě. Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku – kromě špatného počasí (silný mráz, déšť a vítr). Po obědě nejsou děti nuceny ke spánku, mohou pouze odpočívat na lehátku. Dětem s nižší potřebou spánku jsou nabízeny knížky, popř. hračky ke klidným činnostem. Děti ve věku 5-7 let se v této době mohou věnovat činnostem zaměřených na rozvoj dovedností a schopností potřebných pro vstup do základní školy nabízených učitelkou, např. procvičování grafomotorických dovedností. Tyto aktivity jsou organizovány tak, aby nerušily děti s potřebou spánku nebo odpočinku. Pedagogové poskytují dětem přirozený vzor a chovají se podle zásad zdravého životního stylu.

Záměry do dalšího období:

- *Nadále zařazovat zdravé potraviny, plnit spotřební koš.*

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni pracovníci školy se podílejí na vytvoření rodinného prostředí tak, aby se děti cítily dobře, spokojeně a bezpečně. Na přání rodičů máme v naší mateřské škole klasické třídy dle věku dětí. Učitelé respektují potřeby dětí. Nově příchozím dětem a jejich rodičům nabízíme „předadaptační“ a „adaptační program“ - "Klub kuřátek", aby si děti na prostředí školy zvykaly postupně a dle svých možností. Na začátku každého školního roku děti samy ve spolupráci s učitelkou určují a slovně konkretizují pravidla soužití ve skupině – ve své třídě, tato pravidla vyvozují samy ze svých zkušeností a zážitků. Pravidla se snaží po celý školní rok dodržovat a vzájemně kontrolovat jejich dodržování. Třídní pravidla jsou zveřejněna i pro rodiče vyvěšením na nástěnkách, či na jiném přístupném místě. Po domluvě s učitelkou mají děti možnost setkávat se mezi sebou ve všech třídách, účastnit se přípravy školních akcí a tradic.

Znakem vnitřního režimu školy je naplnění potřeby svobody a řádu, rovnováha ve vzájemném působení volnosti a disciplíny. Pedagog je v naší škole chápán jako autorita, která je dítěti spíše partnerem, pomocníkem a průvodcem na jeho cestě k poznávání, respektuje to, že každé dítě má právo být jiné. Každé má právo projevit se jako jedinečná osobnost, rozvíjet se a učit se v rozsahu svých potřeb a postupovat svým tempem. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. V našem zájmu je, aby byla přiměřeně náročná, snadno pochopitelná, tematicky blízká a prakticky využitelná. Plánování činností vychází z potřeb a přání dětí a aktuálního stavu složení dětského kolektivu. Dítě má však také právo neúčastnit se nabízené činnosti a být pouze pozorovatelem.

Záměry do dalšího období:

- *Motivovat průběžně děti k dodržování pravidel soužití po celý školní rok*
- *Využívat souběžného působení učitelek ve třídě k vyšší míře individualizace vzdělávání.*

3.4 Organizace chodu

Provoz mateřské školy je od 6.00 do 17.00 hodin.

V době letních prázdnin je MŠ zpravidla uzavírána na 6 týdnů nebo dle potřeby. Doba uzavření MŠ je projednána se zřizovatelem a oznámena 2 měsíce dopředu. Zároveň je zákonným zástupcům nabídnut náhradní provoz v jiné Mateřské škole v Jeseníku. Představuje pružný denní řád, v kterém jsou rovnoměrně zastoupeny spontánní činnosti dětí a činnosti řízené pedagogem. Obvyklý denní program a je zpracován v Rámcovém režimu dne, který je součástí Školního řádu. Režim dne je flexibilní, uvedené časy jsou orientační a mohou být učitelkami ve třídě upravovány podle aktuálních potřeb a okolností, podle individuálních potřeb dětí zapsaných ve třídě.

Do denního programu pravidelně zařazujeme řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, preventivní logopedické aktivity (dechové, artikulační cvičení, gymnastika mluvidel). Děti vedeme k samostatnosti – mají možnost podílet se na přípravě ke stolování (mohou si namazat chleba pomazánkou, nalévat si polévku, pít, pomáhat kamarádovi, určovat si množství jídla), samostatně používat hygienické zařízení, samostatně používat, chystat, měnit i uklízet jednotlivé herní a pracovní kouty – a podněcujeme je k vlastní aktivitě a experimentování (mohou vyjádřit svůj názor, nalézat různá řešení, ověřovat si získané poznatky a dovednosti v praxi).

Při plánování výchovně vzdělávací činnosti vycházejí pedagogové z individuálních potřeb, zájmů a možností dětí v jejich třídě.

Záměry do dalšího období:

- *zapojovat děti do organizace činností a do jejich plánování*
- *posilovat jejich důvěru ve vlastní schopnosti.*

3.5 Řízení mateřské školy

Náš pracovní tým pracuje na základě demokratických principů, snažíme se o pozitivní přístup, vzájemně spolupracujeme. Ke své práci vždy využíváme zpětné vazby ze svého okolí – vítáme náměty a doporučení rodičů. Rodiče mohou využít i anonymní způsob: „schránku důvěry“, tzv. „Důvěrníček“, který je umístěný vedle hlavní nástěnky školy.

Škola má vytvořený funkční informační systém – vzhledem k malému pracovnímu kolektivu je vnitřní informační systém založen na vzájemné přímé komunikaci. Tok informací mezi zaměstnanci školy předávaných formou komunikace je podmíněn organizačním schématem školy (ředitelka – učitelky, ředitelka – provozní pracovnice, nebo pracovnice pověřená zastupováním ředitelky – učitelky, provozní pracovnice).

Systém obsahuje: průběžnou vzájemnou každodenní komunikaci a předávání si poznatků a informací, vztahujících se k naší práci, setkání, schůzky a porady zaměstnanců (formální i neformální), včasné poskytování periodického pedagogického a jiného tisku a literatury zaměstnancům, volně přístupné základní dokumenty školy, včasné seznamování zaměstnanců s dokumenty právního charakteru. Ředitelka podporuje a motivuje všechny členy pracovního týmu ke spoluúčasti na rozhodování o zásadních otázkách školního programu. Plánování výchovně vzdělávací práce pedagogů a chodu MŠ je funkční, vychází z předešlé analýzy a využívá zpětné vazby. Zaměstnancům je ponechán dostatek pravomocí a je respektován jejich názor. Práce všech zaměstnanců je průběžně vyhodnocována. Z výsledků evaluační a kontrolní činnosti jsou vyvozovány závěry pro další práci. Ředitelka vypracovává ŠVP PV ve spolupráci s ostatními učitelkami i provozními zaměstnanci, který je dle potřeby doplňován. Spolupracujeme se

zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s mateřskými a základními školami v našem nejbližším okolí, s odborníky:

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA: návštěva koncertů v kapli, hudební vystoupení žáků ZUŠ v mateřské škole	HZS: exkurze v hasičské zbrojnici – ukázka práce, beseda
SVČ DUHA: výstavy, besedy, výukové programy, soutěže	Záchranná zdravotní služba: exkurze
SNĚŽENKA: účastníme se výstav	Penzion pro důchodce: připravujeme pro důchodce vystoupení dětí u příležitosti Vánoc, Velikonoc, Dne matek
ZÁKLADNÍ ŠKOLA: návštěva učitelek MŠ v 1. tř. ZŠ – zjišťování adaptace našich dětí na školu, návštěva předškolních dětí v 1. třídě ZŠ, účast učitelek MŠ při zápisu do 1. třídy ZŠ, beseda učitelek 1. třídy ZŠ s rodiči předškolních dětí „O školní zralosti dítěte“	Zřizovatel: při zajištění financování škol, při plánování rozpočtových výhledů, při odstraňování havarijních událostí, při zajišťování prázdninového provozu ve městě, při zápisu do mateřských škol, při výběrových řízeních
Vlastivědné muzeum v Jeseníku: účastníme se výstav	Plavecká škola: realizace plaveckého výcviku pro zájemce
Logopedie v MŠ: depistáž se školským logopedem, který po vyšetření zájemců sdělí rodičům výsledek možnosti nápravy řeči (Mgr. Dagmar Michálková)	Mensa ČR: spolupráce ve vzdělávání dětí s cílem zvýšit IQ pomocí NTC metod, vyhledávání nadaných dětí
Policie ČR: exkurze na Policii ČR, besedy	Městská knihovna: navštěvujeme s dětmi knihovnu – besedy pro děti k domluvenému tématu
MKZ: MŠ využívá nabídky MKZ v Jeseníku k přípravě a organizaci kulturních akcí pro děti (kino, divadlo, koncerty), využíváme možnost pronájmu Kaple na akce pro rodiče s dětmi	PPP a SPC Jeseník: mateřská škola spolupracuje s PPP Jeseník a zpracovává na požádání dotazníky pro děti, které jsou objednané k vyšetření

Záměry do dalšího období:

- *rozvíjet spolupráci se zájmovými organizacemi ve městě a účastnit se jejich akcí*
- *nadále spolupracovat se všemi subjekty v okolí*

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Počet a složení zaměstnanců školy:

10 pedagogických pracovníků (ředitelka, 8 učitelek, 1 asistent pedagoga)

6 nepedagogických pracovníků (školnice, uklízečka, kuchařka, pracovnice provozu, VŠJ, topič).

Naši pedagogové mají předepsanou kvalifikaci pro předškolní vzdělávání a stále se průběžně vzdělávají. Základním požadovaným rysem našich pedagogů je profesionalita, aktivní zájem o práci a o další vzdělávání ve svém oboru, komunikativnost, empatie a vstřícnost. Pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Služby pedagogů jsou v naší škole organizovány tak, že je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin, dětem je tak zajištěna optimální pedagogická péče.

Záměry do dalšího období:

- *stabilizovat provozní i pedagogický tým na delší období*
- *motivovat obměněný provozní kolektiv ke spolupráci*
- *pedagogové – doplnit a rozšířit si odborné vědomosti a dovednosti v oblasti: logopedická prevence, inkluze, vzdělávání 2-3letých dětí.*
- *doplnění kvalifikace některých učitelů*
- *prohlubovat znalosti z alternativní pedagogiky*

3.7 Spoluúčast rodičů

Vstřícnost, důvěra rodičů k zaměstnancům, ochota spolupracovat. Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Rodiče mají možnost vstupu do tříd, zejména v adaptační době dítěte – využívání této možnosti. Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se programů a vstupovat do her dětí a jsou pravidelně informováni o všem, co se v MŠ děje. Učitelky informují rodiče o prospívání jejich dítěte a domlouvají se s nimi o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Také chrání soukromí rodiny, zachovávají diskrétnost a jednají s nimi ohleduplně. Naše mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě a nabízí rodičům poradenský servis. Naše mateřská škola nabízí rodičům odbornou pomoc speciálně pedagogickou /Mgr. Bizoňová Lenka-ředitelka MŠ/ a logopedické konzultace /Mgr. Jitka Kaňovská – učitelka/

Využíváme také nabídek rodičů při plánování tematických celků a projektů, při doplňování výtvarného a hygienického materiálu, při opravách školního vybavení a další pomoc dle potřeb školy.

Záměry do dalšího období:

- *vést rodiče k pravidelnému sledování informačních nástěnek*
- *prohlubovat spolupráci s rodiči, motivovat je k větší spolupráci*
- *zařazovat pro rodiče častěji besedy, přednášky, setkávání s odborníky*
- *získávat od rodičů dětí, odcházejících do základní školy, zpětnou vazbu o jejich úspěšnosti, např. formou dotazníků.*

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Obecné podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (podle druhu a podle stupně přiznaného podpůrného opatření):

Vzdělávací program je přizpůsoben v rozsahu individuálních možností dítěte. Je vytvářena nabídka alternativních (zvládnutelných) aktivit. Pedagogové přizpůsobují dítěti vzdělávací metody a prostředky, obsah a organizaci vzdělávání. Pro dítě je zpracován plán pedagogické podpory nebo individuální vzdělávací plán. Je zabezpečeno stálé stimulační prostředí školy, je zajištěno uklidňující prostředí. Je aplikován důsledný individuální přístup pedagoga, popřípadě asistenta pedagoga. Vždy se realizuje úzká spolupráce s rodiči a s příslušnými odborníky. Využívá se v potřebné míře služby školského poradenského zařízení. Také jsou pořízeny a využívány vhodné kompenzační (technické a didaktické) pomůcky, hračky a materiály. Pracovníci školy svým profesionálním postojem vytváří podmínky pro pozitivní přijetí dítěte kolektivem i nejbližším okolím. Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému. O dětech je vedena průběžná dokumentace.

Záměry do dalšího období:

- *intenzivní vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání*
- *v této oblasti budeme získávat poznatky v DVPP.*

3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

- Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.
- Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.
- Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.
- Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

Záměry do dalšího období:

- *Vytvořit skupinu pro jazykovou přípravu dětí*
- *Seznámení pedagogů s metodou KIKUS*

3.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožňují dítěti jeho talent rozvíjet. Mateřská škola má dostatek materiálů, knih, encyklopedií a didaktických pomůcek, kterým může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí. Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu, včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit i uplatnit a dále rozvíjet. Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním). Pedagogové podporují zvědavost dítěte, povzbuzují je ke kladení otázek, podporují v hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu. Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty.

Záměry do dalšího období:

- *spolupráce s MENSOU ČR*
- *prohloubit v rámci DVPP znalosti pedagogických pracovníků z této oblasti*
- *doplnit školní knihovnu o publikace z této problematiky*
- *Vznik klubu „Rozárka“ na podporu rozvoje IQ u dětí*

3.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Škola při vzdělávání dítěte mladšího tří let upravuje podmínky podle aktuálních skutečných potřeb. V případě vzdělávání dětí mladších tří let škola přijímá opatření týkající se zajištění vhodných bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, věcných a personálních podmínek, životosprávy včetně stravování, organizace vzdělávání, obsahu vzdělávání, financování a spolupráce.

Věcné a hygienické podmínky

Prostředí je přizpůsobeno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne – úprava členitosti herního prostoru, zřízení odpočinkového koutu. Jsou používány hračky a didaktické pomůcky, školní nábytek (ergonomické parametry), zahradní vybavení školy vzhledem k věku dětí.

Stávající hygienické předpisy pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let jsou již zohledněny (viz vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů). Navíc jsou do hygienických místností pořízeny dětské nočníky (zajištění jejich uskladnění, mytí a dezinfekce), je dobudováno umyvadlo pro dospělé.

Záměry do dalšího období

- *doplnit stávající hračky a didaktické pomůcky pro věkovou kategorii 2–3 let,*
- *doplnit školní nábytek (uzavíratelné skříňky, sedací nábytek), hrací prvky na zahradě.)*

Životospráva a stravování

Škola vytváří podmínky pro úspěšnou adaptaci dítěte do prostředí mateřské školy – úzkou spoluprací s rodinou. V oblasti životosprávy je denní režim upraven dle potřeb dětí, a to zejména v souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí.

Při přijetí dítěte do mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem dítěte je stanoven způsob a rozsah stravování dítěte, a to tak, aby se dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v mateřské škole, stravovalo vždy. To znamená, že má nárok na stravování formou přesnídávky, oběda a svačiny, a to v souvislosti s délkou dohodnutého pobytu v mateřské škole. Školní stravování se řídí stanovenými výživovými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin (vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování). Děti mladší 3 let jsou zařazovány do skupiny strážníků (3–6 let) uvedené v příloze č. 1, vyhlášky o školním stravování. Množství stravy poskytované pro tyto děti je vhodné přizpůsobit podle jejich individuální potřeby.

Záměry pro další období

- *zpracovat adaptační program pro děti dvouleté.*

Psychosociální podmínky

V oblasti psychosociálních podmínek je upraven denní režim tak, aby děti měly – dostatek času na realizaci činností, stravování a hygieny a více klidu (odpočinek během dne). Ve spolupráci s rodinou je preferována adaptace dítěte postupným „dávkováním“ pobytu dítěte v mateřské škole. Pro děti je nastaveno bezpečné, stálé a jisté prostředí, respektující jejich aktuální potřeby. Personál, pracující s dětmi, je stálý (nemění se), používá vlídnou a trpělivou komunikaci. Jsou nastavena jednoduchá a srozumitelná pravidla soužití. Dětem je poskytnut dostatečný čas pro adaptaci a je jim umožněno pro pocit jistoty nosit si vlastního „mazlíka“ (hračku).

Záměry pro další období:

- *vytvořit klidovou zónu (kout)*

Personální podmínky

Pedagogové splňují kvalifikační předpoklady pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je optimálně využita maximální možná výše úvazků pedagogických pracovníků. Rozpis přímé pedagogické činnosti pedagogů je stanoven tak, aby bylo možné co největší souběžné působení pedagogů v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne. Souběžné působení dvou pedagogů a pomoc nepedagogického personálu a zároveň snížení počtu dětí ve třídě je rozhodující podmínkou pro vzdělávání dětí od dvou let.

Záměry pro další období

- *rozšířit si odborné vědomosti v oblasti vzdělávání 2-3letých dětí.*

Organizace vzdělávání

Z hlediska organizačního zajištění chodu umožňujeme dětem zejména individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování. Organizace vzdělávání a plánování veškerých činností vychází z potřeb a zájmů dětí – přizpůsobuje se jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.

Záměry pro další období

- *zpracovat program (obsah) vzdělávání pro 2-3 leté děti.*

Bezpečnostní podmínky

Se zajištěním bezpečnosti úzce souvisí již výše zmíněné podmínky, jejichž optimální nastavení může eliminovat případná bezpečnostní rizika. Při zvýšení počtu dětí při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitel mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy.

Je zajištěno, aby se děti mladší 3 let vzdělávaly nejvýše ve druhém nadzemním podlaží. Děti ve věku od 2 do 3 let jsou skupinou osob se zvýšeným požárním rizikem.

Záměry pro další období:

- *Vzdělávat pedagogy v rámci DVPP v problematice práce s dětmi mladšími 3 let – vývojová specifika, možnosti a potřeby těchto dětí.*

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Naše škola je čtyřtřídní. Klasické třídy, kde jsou zařazeny děti dle věku od 2 do 7 let v přiměřeném počtu. Ve dvou třídách je zapsáno zpravidla 28 dětí, ve třetí a čtvrté menší třídě je dětí 10–11. S dětmi pracují vždy dvě kvalifikované pedagogické pracovnice.

Hlavní charakteristika a zaměření jednotlivých tříd se neliší, třídy jsou zaměřeny podle vymezení školního vzdělávacího programu. Všechny speciální programy školy jsou realizovány ve všech třídách. Odlišné je pouze umístění v budově a název třídy.

V prvním patře se nachází I. a IV. třída s názvem **ZAJÍČCI a MOTÝLCI**.

V druhém patře se nachází II. třída s názvem **ŽABKY** a menší III. třída s názvem **SOVIČKY**.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Pokud to dovolují podmínky, jsou děti zařazovány do tříd na základě přání rodičů (sourozenci, známí...) Všechny čtyři třídy při společných aktivitách školy vzájemně spolupracují (akce školy, výlety, vycházky, soutěže...)

1. Třída Zajíčci:

- celodenní provoz od 6.00 – 17.00 hod, věková skupina zpravidla od 3 do 4 let

2. Třída Žabky:

- celodenní provoz od 6.00 – 17.00 hod, věková skupina zpravidla od 5 do 7 let

3. Třída Sovičky:

- celodenní provoz od 6.00 – 17.00 hod, věková skupina zpravidla od 2 do 3 let

4. Třída Motýlci:

- celodenní provoz od 6.00 – 17.00 hod, věková skupina zpravidla od 2 do 3 let

Rámcový denní režim

MOTÝLCI a SOVIČKY

- **6.00 – 7.30** scházení dětí ve třídě Žabek, doba určená pro příchod dětí a předání dětí pedagogickým pracovníkům, děti již přítomné v MŠ vykonávají spontánní zájmové aktivity, hry, individuální logopedickou prevenci
- **8.00 – 8.10** řízená tělovýchovná chvílka, pohybové aktivity
- **8.10 – 8.40** osobní hygiena, přesnídávka
- **8.40 – 9.10** motivace, didakticky cílené činnosti dle týdenního tematického plánu, sebehodnocení, vzájemná diskuse a výběr námětů pro další činnosti (aktivity řízené pedagogem – individualizovaná, skupinová a frontální práce s dětmi)
- **9.15 – 11.10** osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt dětí venku, příp. náhradní činnost – v letních měsících již dříve – od 9.20 h.
- **11.10 – 11.40** oběd, osobní hygiena, převlékání do pyžam
- **11.40 – 13.40** pohádka před spaním, společný čas relaxace, klidu a odpočinku
- **13.40 – 14.10** osobní hygiena, odpolední svačina
- **14.10 – 17.00** volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogem, zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí pobyt na školní zahradě. V 15.30 se Motýlci přemístí k Zajíčkům a v 16.20 se společně přemístí k Žabkám.

ZAJÍČCI

- **6.00 – 7.30** scházení dětí ve třídě Žabky, doba určená pro příchod dětí a předání dětí pedagogickým pracovníkům k předškolnímu vzdělávání, volné spontánní hry a zájmové aktivity
- **7.30 – 8.10** rozdělení dětí do I. třídy (Zajíčků), pokračování ve spontánních aktivitách, individuální logoped. prevenci
- **8.10 – 8.25** řízená tělovýchovná chvílka, pohybové aktivity
- **8.25 – 8.40** komunitní kruh
- **8.40 – 9.00** osobní hygiena, přesnídávka
- **9.00 – 9.45** motivace, didakticky cílené činnosti dle týdenního tematického plánu, sebehodnocení, vzájemná diskuse a výběr námětů pro další činnosti (aktivity řízené pedagogem – individualizovaná, skupinová a frontální práce s dětmi)

- **9.45 – 11.45** osobní hygiena, pobyt dětí venku, při kterém probíhají řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí, na jejich citový, rozumový a tělesný rozvoj, prováděné podle ŠVP, s důrazem na pohybové aktivity, seznamování s přírodou, s přírodními jevy a s okolním světem (v případě nepříznivého počasí pokračují řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí ve třídách mateřské školy)
- **11.45 – 12.05** oběd, osobní hygiena dětí
- **12.05 – 14.10** pohádka před spaním, společný čas relaxace, klidu a odpočinku, klidové činnosti s tematickým zaměřením pro nespící děti
- **14.10 – 14.30** osobní hygiena, svačina
- **14.30 – 17.00** volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogem, zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí pobyt na školní zahradě.

ŽABKY

- **6.00 – 7.30** scházení dětí, doba určená pro příchod dětí a předání dětí pedagogickým pracovníkům k předškolnímu vzdělávání, volné spontánní hry a zájmové aktivity
- **7.30 – 8.30** rozdělení dětí do III. třídy (Soviček), pokračování ve spontánních aktivitách, individuální logoped. prevenci
- **8.30 – 8.40** komunitní kruh
- **8.40 – 9.00** řízená tělovýchovná chvilka, pohybové aktivity
- **9.00 – 9.20** osobní hygiena, přesnídávka
- **9.20 – 10.05** motivace, didakticky cílené činnosti dle týdenního tematického plánu, sebehodnocení vzájemná diskuse a výběr námětů pro další činnosti (aktivity řízené pedagogem – individualizovaná, skupinová a frontální práce s dětmi)
- **10.05 – 12.05** osobní hygiena, pobyt dětí venku, při kterém probíhají řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí, na jejich citový, rozumový a tělesný rozvoj, prováděné podle ŠVP, s důrazem na pohybové aktivity, seznamování s přírodou, s přírodními jevy a s okolním světem (v případě nepříznivého počasí pokračují řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí ve třídách mateřské školy)
- **12.05 – 12.25** oběd, osobní hygiena dětí, čištění zoubků
- **12.25 – 14.30** pohádka před spaním, společný čas relaxace, klidu a odpočinku, klidové činnosti s tematickým zaměřením pro nespící děti
- **14.30 – 14.50** osobní hygiena, svačina
- **14.50 – 17.00** volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogem, zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí pobyt na školní zahradě.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Při souběžné činnosti dvou učitelů ve třídě je realizovaná výchovně vzdělávací práce s dětmi podle jejich individuálních potřeb. V oblastech rozvoje kognitivních, sociálních i sebeobslužných činností.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Pro děti, které dosáhnou věku pěti let do zahájení nového školního roku je předškolní vzdělávání povinné. Tato povinnost se vztahuje:

- na státní občany České republiky (ČR), kteří pobývají na území ČR déle než 90 dnů,
- a na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří pobývají v ČR déle než 90 dnů,
- na jiné cizince oprávněné pobývat v ČR trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů,
- na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany.

1. Přednostně budou k předškolnímu vzdělávání přijímány děti 3-5 leté, které mají trvalý pobyt ve spádové oblasti Mateřské školy Jeseník, Křížkovského, příspěvková organizace.
2. Děti, které dosáhnou do zahájení nového školního roku věku pěti let (povinné předškolní vzdělávání) z NESPÁDOVÉ OBLASTI.
3. Sourozenci dětí, které se v mateřské škole již vzdělávají nebo vzdělávali. (Přednostně ze spádové oblasti).
4. Ostatní děti z nespádové oblasti v pořadí od nejstaršího po nejmladší do naplnění volné kapacity školy.
5. Mladší dítě tří let bude přijato pouze ve výjimečných případech, pokud to dovolí kapacita školy, přednost bude mít dítě ze spádové oblasti. (POUZE BEZ PLEN)
6. Při shodném splnění kritérií má přednost starší dítě.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

FILOZOFIE NAŠEHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

„Filozofií naší školy je šťastné, samostatné a sebevědomé dítě. „

Naším hlavním záměrem je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy a hrou, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, rozvíjet péči o děti se specifickými vzdělávacími potřebami a děti talentované. Rozvíjet estetické cítění, pěstovat u dětí lásku k přírodě, k místu, kde žijeme, k rodině, kamarádům a zaměstnancům školy.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

To, jak se dítě v mateřské škole cítí a co prožívá, má z hlediska úspěšnosti jeho vzdělávání klíčový význam. V první řadě se musí cítit spokojené a v bezpečí a teprve pak se může zdravě rozvíjet a efektivně učit. Pokud nejsou vytvořeny takové podmínky, jež by umožňovaly uspokojení všech okruhů přirozených potřeb dětí, pak se nemohou ani děti efektivně vzdělávat a učitelky efektivně poskytovat vzdělání. Pokud např. není dítě uznáváno, cítí se poníženo a těmito pocity je potom ovlivňováno i jeho veškeré vnímání ve skupině a jeho další rozvoj. Předpokladem dosažení žádoucích cílů vzdělávání je v první řadě uspokojování potřeb dítěte. Potřeba je nárokem jednotlivce vůči prostředí. Patří sem základní biologické potřeby, základní psychické potřeby (vědomí vlastní identity, potřeba jistoty, smysluplnosti světa, náležitý přívod informací), základní sociální potřeby (přijetí dítěte, potřeba lásky a bezpečí) a základní vývojové potřeby (potřeby vedoucí k činnostem, jimiž se jedinec sám rozvíjí)

Budeme proto vytvářet pro děti ve vzájemné součinnosti všech zúčastněných prostředí správně fungující „velké rodiny“; prostředí umožňující psychický, sociální i pohybový rozvoj dětí; prostředí vzájemné komunikace, porozumění a úcty, spokojenosti, bezpečnosti a pohody. Tohoto prostředí pak budeme plně využívat k progresivnímu a bezproblémovému rozvoji dětí v jedinečné osobnosti.

V dnešní přetechnizované době a při podmínkách, kdy většina dětí žije v panelových domech, které skýtají velmi malý prostor pro dětskou pohybovou aktivitu, nabízíme dětem velký prostor pro přirozenou hru a rozmanité pohybové činnosti. Neopomínáme různá

ozdravná opatření, jako je pitný režim, otužování, zařazování prvků jógy, relaxační cvičení a jiné aktivity. Nedílnou součástí je využívání prvků zdravé výživy a zajištění dostatečného množství ovoce a zeleniny pro děti.

Nabízíme i další nadstandardní aktivity pro děti, jako je logopedická prevence, seznamování dětí s prvky anglického jazyka, canisterapii a další.

Veškeré snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby u nás bylo dítě maximálně šťastné a spokojené, chceme dětem usnadnit jejich další cestu životem.

Dlouhodobým cílem ve formě výstupu je svébytná, zdravě sebevědomá a samostatná osobnost dítěte s rozvinutými vyššími cítěními mravními a estetickými, se schopností aktivně se zapojit do dalšího vzdělávání a do života současné i budoucí společnosti.

Prostředky realizace:

- vzdělávání dětí v podnětném a přátelsky „rodinném“ prostředí
- poskytování dostatku prostoru ke spontánnímu a volnému pohybu, k pohybovým aktivitám, vytváření zdravých a správných životních návyků
- poskytování dostatku prostoru a podmínek k rozvoji tvořivosti, samostatnosti, k seberealizaci a uplatnění
- otevřenost a vstřícnost vnějššímu sociálnímu prostředí
- rozvoj identity a image školy
- vzdělávání a odborný růst pracovníků
- modernizace zařízení a vybavení školy, vyhovující současným normám a trendům
- modernizace zahrady a jejího zařízení
- modernizace technického zázemí.

Zaměření – dílčí cíle naší školy

Zaměření programu vychází z orientace naší mateřské školy na české základy, tradice a kulturu našeho národa, opírá se zejména o estetiku, lásku k přírodě, životní prostředí a ohleduplnost k sobě samému i k druhým.

1. Osobnostní rozvoj dítěte s důrazem na oblast mravní a estetickou

- podpora a rozvoj spontánních hravých činností a aktivit,
- utváření žádoucích vlastností pomocí citových podnětů,
- podněcování vzniku dětských přátelství, citových kontaktů s učitelkou a dětmi,
- pěstování vzájemných přátelských vztahů, prostředí vzájemné komunikace,
- podpora a rozvoj individuálních schopností a zájmů dítěte,

- utváření vlastního estetického názoru a vkusu předkládáním dostatku estetických podnětů, rozvoj schopnosti vytvořit si vlastní pohled na okolní svět a respektu k názorům druhých – tolerance, vycházet z citových podnětů a prožitků z přírody,
- rozvoj estetického citění, vnímání a vlastní tvůrčí činnosti vhodnými podněty pohybové, hudební, literární, dramatické a výtvarné podoby.

2. Rozvoj pohybových schopností a dovedností, odolnosti organismu

- rozvoj lokomočních, motorických a koordinačních schopností dětí, aerobní zdatnosti, rychlosti, síly, vytrvalosti a přesnosti v průběhu celého pobytu dítěte v naší škole
- vytváření podmínek k vlastnímu volnému spontánnímu pohybu dětí,
- podpora a motivace k pohybu, rozvoj odvahy a nebojácnosti,
- rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky, koordinaci oko x ruka,
- podpora otužování vzduchem, vodou a sněhem přenášením činností do přírody, využíváním sezónních činností při koulování, klouzání, bobování, hrách s vodou.

3. Výchovně vzdělávací aktivity v širších kontextech

stálé a aktivní působení na děti v oblasti:

- vztahu k vlastní osobě a ochraně svého zdraví, vytvoření základu zdravého způsobu života pro celý následující život,
- ve vztahu k živé i neživé přírodě, hodnotám a výtvorům člověka, sounáležitosti k rodině, školní skupině, kraji, své vlasti a světa, globálního pojetí světa (environmentální výchova),
- vzájemné tolerance, posilování vlastního zdravého sebevědomí,
- rozvoje samostatnosti dětí ve všech oblastech lidského konání a myšlení.

Díličí cíle naplňující každodenní činnosti:

- dodržování stanovených pravidel chování a bezpečnosti,
- hodnocení vlastního chování,
- kulturní stolování,
- samostatné provádění osobní hygieny a dalších sebeobslužných činností,
- dodržování základních společenských norem komunikace a chování.

Prostředky k dosahování cílů

Základním prostředkem naší výchovně vzdělávací práce je **hra**. Děti se nejlépe vyvíjejí, věnují-li se své přirozené činnosti – hře – celým srdcem. Při hře se nejefektivněji a nejlépe učí. Dítěti v procesu výchovy a vzdělávání poskytujeme podpůrnou atmosféru založenou na porozumění, bezpodmínečném přijetí dítěte, uznání a empatickém naslouchání. Důraz

klademe na úctu k dítěti, respekt a důvěru, orientaci na jeho vnitřní aktivitu, tvořivé síly, vlastní prožitky a zkušenosti.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Řízené využití spontánních situací, řízené činnosti individuální, individualizované, skupinové a frontální.

Metody vzdělávání:

Prožitkové učení hrou a činnostmi, kooperativní učení hrou a činnostmi, situační učení, spontánní sociální učení, rozhovor, vyprávění, diskuse, pozorování předmětů a jevů, předvádění (předmětů, modelů, činností), předvádění statických obrazů, práce s textem, nacvičování dovedností, metody výzkumné, metody problémového učení, metody hraní rolí, dramatizace, učení chybou a učení se dětí navzájem.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Pedagog pověřený ředitelkou zpracuje pro dítě plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) nejpozději 2 měsíce od nástupu dítěte (pokud je to předem známo), či 2 měsíce od zjištění této skutečnosti. Po schválení PLPP ředitelkou s ním pedagog seznámí zákonné zástupce dítěte. Pedagogové pravidelně vyvozují závěry a opatření pro další vzdělávací období ve spolupráci se zákonnými zástupci dítěte.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Vždy na základě doporučení školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ) a ve spolupráci s příslušnými odborníky zpracuje pověřený pedagog pro dítě individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) do 1 měsíce od převzetí doporučení ŠPZ. Po schválení IVP ředitelkou a ŠPZ s ním pedagog seznámí zákonné zástupce dítěte. Pověření pedagogové průběžně sledují a

vyhodnocují efektivitu a účinnost zavedených podpůrných opatření nejméně 1x za 5 měsíců.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných

Na základě zjištění ŠPZ škola poskytne nadanému dítěti podpůrná opatření pro podporu a rozvoj jeho specifického nadání a talentu. Dle potřeb a možností je náš vzdělávací program přizpůsoben mimořádným schopnostem dětí a popř. doplněn nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí – a to především prostřednictvím zabezpečení pestré a bohaté denní nabídky činností specifických zájmů a schopností těchto dětí.

Rozvoj a podpora mimořádných schopností a nadání dítěte je zajišťována zejména:

Předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností, využitím vhodných didaktických pomůcek a materiálů, volbou vhodných metod a forem výuky, individuálním přístupem, nabízenými specifickými činnostmi. Škola klade důraz na rozvoj sociální oblasti a oblasti návyků a sebeobsluhy, ve kterých mívají mimořádně nadané děti problém. Pedagog pověřený ředitelkou zpracuje na základě doporučení ŠPZ individuální vzdělávací plán a seznámí s ním zákonné zástupce dítěte – do 1 měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. Pověření pedagogové průběžně sledují a vyhodnocují průběh vzdělávání, efektivitu zavedených podpůrných opatření. Pedagogové vyvozují závěry a opatření pro další vzdělávací období ve spolupráci se zákonnými zástupci dítěte a se ŠPZ, a to nejméně 1x za 3 měsíce.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů: jednoduchost a přiměřenost, časová nenáročnost, známé prostředí a nejbližší okolí, dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte, smysluplnost a podnětnost. Respektujeme požadavky na rozvoj osobnosti dítěte, dbáme na soulad s jeho schopnostmi a možnostmi:

- dostatek podnětů k učení a radosti z něj,
- posilování sebevědomí dítěte a jeho důvěry ve vlastní schopnosti,
- vytváření prostředí pro vzájemné vztahy mezi dětmi,
- stimulace rozvoji řeči,
- seznamování dětí se vším, co je důležité pro život,

- zdůrazňování významu vlastních aktivit,
- pomoc dětem, pokud ji potřebují,
- vytváření prostředí pohody a radosti z prožitého dne.

Pro děti mladší tří let je nejdůležitější hra – dítě se snažíme stimulovat vhodnými hračkami v nabídce, podněcovat k aktivní řeči. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciací).

Ve vzdělávání převládají spontánní **činnosti nad** řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální **nebo skupinovou formu** činností. Maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii: **situační učení, spontánní sociální učení na základě přirozené nápodoby, prožitkové učení, učení hrou a činnostmi, integrované učení, kooperativní učení.**

6 Vzdělávací obsah – Schéma integrovaných bloků

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Kapka přátelství

Název integrovaného bloku	Kapka přátelství
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>První kapka padá z modrého mráčku a přináší dětem rozvoj v oblasti identity (poznávání sebe sama), uvědomění si postavení ve společnosti a rozvoj dovedností potřebných pro vzájemnou interakci dítěte do společnosti. Nově příchozí děti se postupně seznámí s prostředím školy, s učitelkami a ostatním personálem. Děti se budou seznamovat s pravidly chování k ostatním dětem, vytvoříme si pravidla třídy – pusinkové, ouškové, želvičkové, kapičkové a srdíčkové, děti se budou učit znát svou značku, učit se sebeobslužným činnostem. Zajistíme jim takové zázemí, aby se cítily spokojeně, jistě, bezpečně, aby zvládly odloučení od rodičů co nejšetrněji. Postupně je povedeme k zájmu podílet se na společném životě ve třídě a ve škole. Součástí tohoto tématu bude i monitoring toho, co dítě už umí. U dětí, kteří již navštěvují naši mateřskou školu prohlubovat vzájemné vztahy v novém kolektivu.</p> <p>Oblast poznání: Adaptace na nové prostředí, uvědomění si sám sebe /já – osobnost, právo být sám sebou, jak se cítím, co prožívám/, sebeobsluha, samostatnost, naučit se žít ve společenství ostatních lidí, kamarádi, rodina /funkce, členové, vztahy/, věci kolem nás /hračky, pomůcky, předměty denní potřeby/, pravidla vzájemného chování, rozvoj komunikačních dovedností ve skupině i s jednotlivcem.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Mráček mezi dětmi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem</p>	<p>k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat</p>	<p>charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>
<p>řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého</p>	<p>rozvoj a užívání všech smyslů</p>	<p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
<p>řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost</p>	<p>osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</p>	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
Se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla spolupracovat s ostatními
	rozvoj schopnosti sebeovládání	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

6.1.1.1 Kapka přátelství – vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Dítě a psychika

- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

Dítě a ten druhý

- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

Dítě a společnost

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

6.1.1.2 Kapka přátelství – Rizika ve vzdělávacích oblastech

Dítě a jeho tělo

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, náradím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

Dítě a psychika

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- vytváření komunikativních zábrán (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimo racionálního poznávání
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- nedostatek možností projevit vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)

Dítě a ten druhý

- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte

Dítě a společnost

- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či neváživých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

Dítě a svět

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí, převaha zprostředkovaného poznávání světa

6.1.1.3 Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- projevovat porozumění a cit pro potřeby a zájmy druhého, chovat se vstřícně
- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- vnímat odlišnosti jako přirozený stav, neubližovat, neposmívat se
- přizpůsobovat své chování tak, aby jeho důsledky nepoškodily zdraví jiných
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví
- napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (výživa a životospráva)
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- akceptovat kompetentní autoritu - mít představu, že city souvisí s tělesnými projevy
- uvědomovat si různost projevů citového života - vědět, že sdělení pocitu mu pomáhat

- vyhledávat souvislosti mezi výživou a zdravím

6.1.2 Kapka podzimu

Název integrovaného bloku	Kapka podzimu	
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět	
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Druhá kapka padá z modrého mráčku. Budeme rozvíjet u dětí kladný vztah k prostředí, ve kterém žijí, fantazii, vnímat a obdivovat rozmanitost barev a tvarů v přírodě, vést k pochopení sounáležitosti s přírodou, vytvářet základy zdravého životního stylu. Využijeme pobyt na školní zahradě a vycházky do parku, ke Křížku, k praktickým ukázkám změn v podzimní přírodě (zbarvení listů, opadávání). Budeme sbírat a využívat k činnostem a experimentování přírodniny (listy, podzimní plody), využijeme všechny své smysly k poznávání ovoce, zeleniny a zemědělských plodin – nachystáme z nich „zdravé pochoutky“. Děti povedeme k uvědomění si důležitosti ochrany životního prostředí, budeme šetřit naše stromy sběrem starého a použitého papíru. Děti nejstarší věkové skupiny navštíví své kamarády v Základní škole Boženy Němcové. Spolu s rodiči uspíme skřítky Podzimníčky. Děti budou vedeny k návyku pravidel třídy.</p> <p>Oblast poznání: Zdravé životní návyky (zdravá výživa), zdokonalování sebeobsluhy, dorozumívání mezi lidmi (zvuky, gesta, mimika, řeč), podzim (znaky, počasí, příroda – barvy), rostliny (stromy, keře, plody), volně žijící lesní a polní zvířata, barvy, oblečení, geometrické tvary, lidské vztahy – skupina: mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými), pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce).</p>	
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Mráček malířem	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	utvořit jednoduchý rým sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) domluvit se slovy i gesty, improvizovat vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti sebeovládání rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení zorganizovat hru
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření základů pro práci s informacemi	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p>
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám</p>	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p>
<p>užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích</p>	<p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích (abeceda, čísla)</p>	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p>
<p>se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p>
<p>průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím</p>	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p>
<p>se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění</p>	<p>poznávání jiných kultur</p>	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
Se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	uvědomění si vlastního těla	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

6.1.2.1 Kapka podzimu – vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho části

Dítě a psychika

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání

- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Dítě a ten druhý

- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

Dítě a společnost

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

Dítě a svět

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice

6.1.2.2 Kapka podzimu – Rizika ve vzdělávacích oblastech

Dítě a jeho tělo

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí

Dítě a jeho psychika

- špatný jazykový vzor
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- nedostatek možností projevit vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování

Dítě a ten druhý

- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí

Dítě a společnost

- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

Dítě a svět

- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)

6.1.2.3 Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- postarat se o sebe a o druhé podle svých síl
- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- znát a dodržovat dohodnutá pravidla společného soužití ve skupině
- osvojovat si pravidla zdvořilého chování, spolupracovat ve skupině i se skupinou
- hodnotit své chování i chování druhých
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- probouzet aktivní zájem, objevovat
- dramaticky, výtvarně a pohybově vyjadřovat své představy, pěstovat dovednosti vyjádřit své pocity
- systematicky rozvíjet dovednosti vedoucí k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence

6.1.3 Kapka tradic

Název integrovaného bloku	Kapka tradic
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Třetí kapka z modrého mráčku přináší dětem seznámení s lidovými tradicemi. Prostřednictvím tohoto bloku umožníme dětem prožít úspěch a radost, těšit se z přípravy mikulášských a vánočních oslav. Budeme společně s dětmi prožívat atmosféru klidu a pohody umocněnou vánoční výzdobou, mikulášskou a vánoční nadílkou. Děti se seznámí s lidovými zvyky a tradicemi, s lidovou slovesností a s pohádkami. Naučí se koledy, písničky a básně k tématu. Téma upevní v dětech silnou citovou vazbu k širší rodině, bude je učit citlivosti a ohleduplnosti v mezilidských vztazích i ve vztahu k přírodě.</p> <p>Oblast poznání: Elementární časové pojmy (teď, dnes, zítra, večer...), pohádkové postavy – lidové klasické pohádky, zima (znaky, příroda), vodní fauna, obydlí zvířat a lidí; kultura a umění (lidové zvyky, tradice), prostředí, v němž dítě žije (škola a okolí, naše město), lidské vztahy - nejbližší lidé</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Mráček a první sněhová vločka

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích (abeceda, čísla)	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p>
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

6.1.3.1 Kapka tradic – vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

Dítě a jeho psychika

- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci

Dítě a ten druhý

- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

6.1.3.2 Kapka tradic – Rizika ve vzdělávacích oblastech

Dítě a jeho tělo

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte

Dítě a jeho psychika

- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimo racionálního poznávání
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací

Dítě a ten druhý

- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem

- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí

Dítě a společnost

- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdrovilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- ironizování a znevažování úsilí dítěte
- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti

Dítě a svět

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- převaha zprostředkovaného poznávání světa

6.1.3.3 Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- - podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit - brát na vědomí postižené spoluobčany a reagovat na jejich přítomnost přirozeně
- chápat, že zdraví se musí chránit vlastním přičiněním
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- - snažit se chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role, spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí
- chovat se empaticky a s respektem k citovému životu svému i cizích
- - systematicky rozvíjet dovednosti vedoucí k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence - řešit modelové situace v námětových hrách

6.1.4 Kapka ledu

Název integrovaného bloku	Kapka ledu
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Čtvrtá kapka z modrého mráčku povede děti ke zdravému životnímu stylu, k zodpovědnosti za své zdraví, budou poznávat lidské tělo a jeho funkce. Zaměříme se hlavně na prevenci zdraví (co tělu prospívá, co mu škodí, nebezpečí a jak jim předcházet), děti se budou přiměřeně svým schopnostem a formou her učit řešit zdravotní problémy (ošetřování „zraněných a nemocných“). Budeme se také hodně věnovat zimním sportům a celkově zdokonalovat svoji pohybovou zdatnost. Společně prožijeme zimní období – zjistíme, jak umí zima čarovat a třeba i to, kolik různých podob může mít voda. Nezapomeneme pečovat o zvířátka, seznámíme se se způsobem jejich života. Oslavíme masopust výrobou masek a společným karnevalem v prostorách MŠ. Budeme si hodně vyprávět, číst (nejen pohádky, ale vše, co nás zajímá...) a pracovat s knihami, naučíme se využívat encyklopedie, mapy a globus. Naučíme se rozeznávat symboly, značky, signály. Budeme objevovat stará řemesla a povolání, ale i práci našich blízkých a lidí.</p> <p>Oblast poznání: Lidské tělo (jeho části, vývoj a změny, funkce), ochrana osobního zdraví (prevence onemocnění, škodlivé látky), zima (přezimování rostlin a zvířat, péče o zvířata - pomoc člověka), věci kolem nás (nářadí, pracovní pomůcky), geometrické tvary, materiály a jejich vlastnosti (z čeho je co vyrobeno), práce, pracovní činnosti a role (řemesla, povolání), dorozumívání (slova, věty, písmena, číslice, symboly), prostředí, v němž dítě žije, literatura (lidová, umělá a moderní poezie, bajky, moderní pohádky, encyklopedie), tradice a prognostiky; lidské vztahy - kamarádství, přátelství, láska.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Mráček pod sněhovou peřinou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání relativní citové samostatnosti	rozhodovat o svých činnostech

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
<p>odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem</p>	<p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p>
<p>klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo</p>	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p> <p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně</p>
<p>rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit</p>	<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p>
<p>průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím</p>	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>chápat slovní vtip a humor</p>
<p>je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem</p>		<p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	<p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p>
<p>ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit</p>	<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p>	<p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
<p>dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)</p>	<p>uvědomění si vlastního těla</p> <p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p> <p>osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě</p>	<p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p> <p>zachovávat správné držení těla</p>

6.1.4.1 Kapka ledu – vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

Dítě a psychika

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte

Dítě a ten druhý

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)

- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

Dítě a společnost

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Dítě a svět

- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

6.1.4.2 Kapka ledu – Rizika ve vzdělávacích oblastech

Dítě a jeho tělo

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)

- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí

– **Dítě a psychika**

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- špatný jazykový vzor
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

Dítě a ten druhý

- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor

Dítě a společnost

- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku

Dítě a svět

- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy

6.1.4.3 Vzdělávací cíle Preventivního programu:

- rozvíjet samostatnost a sebejistotu
- zapojovat se do úklidu hraček, nalévání nápojů, obsloužit sebe nebo mladšího kamaráda
- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- znát, co dítěti prospívá a co mu škodí, znát důsledky používání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví - mít vytvořenou představu o pojmu: závislost, a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka
- mít a hájit svůj názor - projevovat aktivní zájem, objevovat nové věci, uplatňovat a ukazovat, co umím, zvládnou, dokážu
- systematicky rozvíjet dovednosti vedoucí k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence
- navštívit na vycházkách důležitá místa (hasiči, lékař, lékárna, policie – beseda s příslušníkem policie), znát způsob, jak řešit různé nebezpečné situace

6.1.5 Kapka duhy

Název integrovaného bloku	Kapka duhy
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Pátá kapka z modrého mráčku provede děti jarní přírodou. Objevovat krásy probouzející se přírody ze zimního spánku, probouzejících se rostlin, stromů, kytiček, vytvářet základy pro práci s informacemi – knihy, časopisy, naučit lásce k tradicím – Velikonoce, čarodějnice, prohlubovat znalosti o životě zvířat na jaře, vést k lásce k rodičům.</p> <p>Budeme se připravovat na přivítání jarních svátků – Velikonoc. Budeme pozorovat narození zvířátek, navštívíme kozí farmu v Domašově.</p> <p>Zaměříme se na upevňování pozitivních citů dětí, uvědomování si významu rodiny, k vědomí, že každý někam patříme, máme svůj domov, všichni jsme stejní. Seznámíme s tradicemi čarodějnic, jejich upálením na vatře, aby nás opustilo zlo a zvítězilo dobro. Děti se seznámí formou her a nabízených činností s lidovými zvyky a tradicemi, zároveň rozvíjíme fantazii a tvořivost. Individuálně se budeme věnovat rozvíjení specifických dovedností u našich nejstarších dětí, aby lehce a s radostí zvládly zápis do základní školy (proběhne monitoring jejich dovedností a schopností).</p> <p>Oblast poznání: jaro (přezimování rostlin a zvířat, péče o zvířata – pomoc člověka), dorozumívání (slova, věty, písmena, číslice, symboly, geometrické tvary), prostředí, v němž dítě žije (návštěva knihovny), zvířata, příroda, lidé (jiné kultury a národy – každý je jiný), literatura (lidová, umělá a moderní poezie, bajky, moderní pohádky, encyklopedie), užité umění (krása kolem nás), domácí a hospodářská zvířata, jaro (znaky, změny v přírodě). Jarní lidové zvyky, tradice a prognostiky; lidské vztahy – kamarádství, přátelství, láska.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Mráček se probouzí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>
<p>Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci</p>	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p>
<p>užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích</p>	<p>osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</p>	<p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p>
<p>ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní</p>	<p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p>	<p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma sledovat očima zleva doprava sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p>
<p>má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých</p>	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

6.1.5.1 Kapka duhy - vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.

Dítě a psychika

- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

Dítě a společnost

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Dítě a svět

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

6.1.5.2 Kapka duhy – Rizika ve vzdělávacích oblastech

Dítě a jeho tělo

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností

Dítě a psychika

- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize, videa apod.)
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)

Dítě a ten druhý

- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování učitele v roli soudce

Dítě a společnost

- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí

Dítě a svět

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné

6.1.5.3 Vzdělávací cíle Preventivního programu

- rozvíjet samostatnost a sebejistotu
- zapojovat se do úklidu hraček, nalévání nápojů, obsloužit sebe nebo mladšího kamaráda
- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- znát, co dítěti prospívá a co mu škodí, znát důsledky používání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- mít vytvořenou představu o pojmu: závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka
- mít a hájit svůj názor
- projevovat aktivní zájem, objevovat nové věci, uplatňovat a ukazovat, co umím, zvládnou, dokážu
- systematicky rozvíjet dovednosti vedoucí k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence

- navštívit na vycházkách důležitá místa (hasiči, lékař, lékárna, policie – beseda s příslušníkem policie), znát způsob, jak řešit různé nebezpečné situace

6.1.6 Kapka planety Země

Název integrovaného bloku	Kapka planety Země
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Šestá kapka z modrého mráčku probouzí touhu a odvahu poznávat nové a nepoznané, vyjádřit svůj názor a úsudek, hledat vlastní řešení problémů. Obsahem bude nabídka úzce specifických a zajímavých podtémat z různých oblastí lidského vědění a dění podle zájmů dětí, která rozvíjí povědomí o Zemi v širších souvislostech – děti na celém světě oslaví svátek. Připomeneme dětem různorodost světa a jeho nástrahy. Důraz je kladen na uvědomování si vlastní bezpečnosti a zranitelnosti, nebát se odmítnout a poznávat společensky nežádoucí chování. Budeme se také hodně věnovat pohybu, pobytu v přírodě a využívat sezónní nabídky (sportování, otužování, slunění). Oslavíme dětský den, pojedeme na školní výlet, důstojně se rozloučíme se svými nejstaršími kamarády.</p> <p>Záměrem je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvíjet jeho intelekt, řeč, poznávací procesy, nadále připravovat na vstup do ZŠ, poskytovat dětem dostatek informací v oblasti environmentální oblasti, nabídnout krásné a podnětné zážitky před prázdninami.</p> <p>Oblast poznání:</p> <p>Prostorové pojmy a souvislosti, časové pojmy a souvislosti, číselné a matematické pojmy, exotická zvířata, věda a technika (zajímavé fyzikální zákony, modernizace), sporty, zájmové činnosti, cestování a rozmanitost lidského světa (zajímavosti, památky, historie a současnost města a vlasti, hlavní město ČR, prezident - sounáležitost k vlasti), časové vztahy („před námi a po nás“ – pravěk, budoucnost), vesmír (elementární pojmy, hvězdy, měsíc, slunce), léto (znaky, počasí, změny v přírodě, činnosti lidí a zvířat), hmyzí (a jiné) říše, lidské vztahy - ostatní lidé, lidské vlastnosti</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Mráček cestovatelem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chuť, vnímat hmatem apod.)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj schopnosti sebeovládání	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říct, co bylo zajímavé, co je zaujalo) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	vsímat si změn a dění v nejbližším okolí
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

6.1.6.1 Kapka planety Země – vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

Dítě a psychika

- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní

- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Dítě a ten druhý

- cvičení organizačních dovedností
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

Dítě a společnost

- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

Dítě a svět

- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

6.1.6.2 Kapka planety Země – Rizika ve vzdělávacích oblastech

Dítě a jeho tělo

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, náradím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

Dítě a psychika

- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize, videa apod.)
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

Dítě a ten druhý

- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- příliš časté vystupování učitele v roli

Dítě a společnost

- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

Dítě a svět

- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)

6.1.6.3 Vzdělávací cíle Preventivního programu

- rozvíjet sebedůvěru, samostatnost a sebejistotu při všech činnostech
- podporovat zkušenosti, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- - rozvíjet vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu - vědět a znát, co je pro lidské zdraví pozitivní a co je nebezpečné
- aktivně poznávat, poznatky a zkušenosti využívat prakticky
- rozvíjet tvořivost a estetické cítění
- - systematicky rozvíjet dovednosti vedoucí k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence
- - hledání odpovědí na otázky typu: Co by se stalo, kdyby.., Co se stane, když..., Co bys udělal, kdyby...

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program je společným východiskem pro práci pedagogů v rámci jednotlivých tříd. Na jeho základě a v souladu s ním pedagogové na třídách v rámci vzájemné spolupráce připravují svůj třídní vzdělávací program tak, aby svým obsahem odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí konkrétní třídy, aby se odvíjel od nejbližšího a známého ke vzdálenějšímu a neznámému, aby již osvojené poznatky a dovednosti byly postupně prohlubovány a dále rozvíjeny a aby svou formou odpovídal způsobu práce pedagoga.

Pedagogové si je připravují průběžně a operativně je dotváří a upravují, přičemž respektují dynamiku i stupeň rozvoje a učení dětí ve třídě. Jedná se tedy o plán otevřený. Třídní vzdělávací program je dokladem plánovité práce pedagogů. Plán je neustále konfrontován s jeho realizací. Využívány jsou přitom situace, které se neočekávaně naskytnou a které dovolují využívat reálných souvislostí. Pružně jsou zařazována témata, která právě v tom, kterém okamžiku děti přirozeně osloví a zaujmou. Přímé pozorování na základě prožitku a situačního učení pak umožňuje, že děti samy navrhnou činnosti.

Třídní vzdělávací program jednotlivých tříd je po dohodě zpracováván v písemné podobě. Grafické ztvárnění a rozsah závisí na volbě a potřebách jednotlivých pedagogů. Obsah integrovaných bloků je rodičům přístupný na webových stránkách školy v sekcích jednotlivých oddělení nebo osobně na nástěnkách v šatně. Pedagogové na počátku své práce zjišťují a vyhodnocují podmínky a konkrétní potřeby dětí. Volí odpovídající formy, metody a prostředky, co bude sledovat a čeho si bude všímat, aby měl zpětnou vazbu a mohl plánovat další postup. Po každém bloku následuje jeho hodnocení, ve kterém pedagog zvažuje a vyhodnocuje, co se zdařilo, či nezdařilo, jak postupovat, nač dát pozor, čeho se vyvarovat. Tato evaluace je klíčovým východiskem pro další plánování pedagogické činnosti.

Přílohou jednotlivých třídních vzdělávacích programů jsou KOVY – **Konkretizované očekávané výstupy**, což je materiál s bohatou nabídkou nejrůznějších činností a příležitostí, které jsou jasně a zřetelně propojeny s očekávanými výstupy Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání. Konkretizované výstupy upřesňují požadavky na jednotlivé očekávané výstupy v podobě činností a příležitostí tak, aby bylo zcela jasné, co by mělo dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání dokázat. Tato nabídka by pedagogům mohla usnadnit práci a

vést je ke konkrétnímu pohledu na rozvoj jednotlivého dítěte. *KOVY propojují Rámcový vzdělávací program se Školním vzdělávacím programem, Třídním vzdělávacím programem a zpětně s evaluací a diagnostikou dítěte.*

6.3 Dílčí projekty a programy

SPECIÁLNÍ PROGRAMY (PROJEKTY) A NABÍDKA ŠKOLY

Tradiční akce

Celoškolní

- aktivní účast v různých výtvarných soutěžích v průběhu roku,
- „Mikulášské zvonění“ – návštěva Mikuláše a čerta s nadílkou,
- „Vánoční zastavení“ - společné vyrábění dárků a posezení pracovníků, dětí a rodičů,
partnerů školy, ochutnávka vánočního cukroví,
- lidové dramatizační činnosti, např. „Vynášení zimy“,
- „Svátky jara“ – společné vyrábění velikonočních ozdob s rodiči a dětmi,
- tematické karnevaly,
- besídky pro rodiče,
- výchovné programy se zvířátky (koně, psi..)

- školní poznávací výlet,
- dětský zábavný den ke Dni dětí,
- sportovní dětský den na zahradě (olympiáda),
- „Pasování“ – školní loučení s dětmi odcházejícími do školy

Třídní

- vítání dne: "Pozdrav slunci"- jóga,

Společné přivítání

- společné hodnocení vlastního chování, úspěchů a neúspěchů
- vítání nových dětí, slavení narozenin a jmenin dětí,
- „Poznáváme přírodu“- výlety do okolí,
- neformální setkávání s rodiči – např. „Pojď si se mnou hrát“
- tematické týdny dle třídních vzdělávacích programů

Speciální programy školy

Nedílnou součástí ŠVP PV jsou speciální programy školy, z nichž některé jsou stálé, některé se mohou měnit podle aktuálních podmínek jednotlivých školních roků: *Před adaptační a adaptační program, Školní preventivní program, Vzdělávací program – seznamování s anglickým jazykem, Program podpory logopedické prevence, Program EVVO*

Programy nejsou realizovány samostatně a odtrženě, ale jejich cíle jsou naplňovány průběžně a operativně podle podmínek v rámci integrovaných bloků školního programu v průběhu celého školního roku, a to zvláště Školní preventivní program, Program environmentální výchovy a Program podpory logopedické prevence.

Program seznamování s anglickým jazykem je realizován pravidelně během aktuálních směn provádějících pedagogů.

Předadaptační a adaptační program je realizován ve spolupráci s rodiči a dle jejich zájmu, podle aktuální potřeby dětí a rodičů.

Naše škola dále nabízí:

- pro všechny děti navštěvující naši školu, a které projeví zájem a základní zručnost, netradiční výtvarné činnosti s netradičními výtvarnými materiály v aktivitách nabízených učitelkami,
- pohybově – dramatizující činnosti (motivovaná cvičení, etudy a pásma s hudbou, pohádkami, básničkami, písničkami apod.) v aktivitách nabízených učitelkami,
- seznámení dětí se základy práce na PC, tabletu,
- zajišťujeme ve spolupráci s odborníkem – logopedem – preventivní logopedickou depistáž (vyšetření) 1x za rok u dětí od 3,4,5 let,
- canisterapie
- keramická dílna

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Soulad ŠVP PV a RVP PV. Hodnocení podmínek vzdělávání: Věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace, řízení mateřské školy, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů, podmínky vzdělávání dětí se SVPA a dětí nadaných	Běžné pozorování, diskuze, ankety, opakované dotazníky. záměrné pozorování (hospitace), příležitostné a pravidelné rozhovory (s kolegyní, rodiči, dětmi, pedagogické porady)	průběžně	ředitelka, učitelé
Kvalita pedagogického sboru	Práce učitelů, sebereflexe, vzdělávání.	Hospitace, autoevaluace pedagogů, DVPP, vzájemné hospitace, portfolio pedagoga	Autoevaluace pedagogů – 1x ročně vzájemné hospitace učitelek - podle potřeby DVPP - Podle plánu DVP Hospitace učitelek - průběžně	ředitelka, učitelé
Vzdělávání	Přístup k dětem, pedagogický styl, vzdělávací nabídka, tvorba a naplňování TVP, plnění cílů ŠVP PV	Evaluace TVP,	Po skončení IB	učitelé
Vzdělávací výsledky	individuální pokroky dítěte	Pozorování, pedagogická diagnostika, portfolio dítěte	Průběžně	učitelé

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Rovný přístup ke vzdělávání	Kontrola vzdělávání dětí se SVP, dětí nadaných a dětí ze znevýhodněného sociokulturního prostředí	Průběžně	učitelé

7.1 EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluační systém školy slouží k hodnocení vlastní práce a k získávání zpětné vazby o tom, jak celý systém uvnitř školy funguje.

Oblasti (předmět) evaluace: naplňování cílů (záměrů) programu

kvalita podmínek vzdělávání

vzdělávací proces (průběh a výsledky vzdělávání).

Při každém evaluačním procesu si musíme ujasnit odpovědi na otázky:

- a) **Co** budeme evaluovat
- b) **Kdo** všechno se bude podílet na evaluaci
- c) **Jak**, jakými, způsoby, metodami budeme evaluovat, s jakými výstupy
- d) **Kdy** budeme evaluovat, v jakých časových intervalech

a) Evaluace sleduje :

- jaké má škola podmínky ke vzdělávání dětí - materiální a personální
- jak svým zpracováním vyhovuje ŠVP, zda vychází z RVP – zda je dostatečně přehledný, využitelný, je možné na jeho základě rozšiřovat nabídku činností pro děti, zda podněcuje učitelky k tvořivosti a využívá jejich odborných, ale i přirozených schopností atd.
- jak je prováděno hodnocení dětí, podtémat

- jak a na jakém základě je prováděna evaluace školy – struktura hodnocení
- soulad s koncepcí školy
- úroveň očekávaných kompetencí dětí na konci jednotlivých podtémat a celých bloků
- jak probíhá DVPP
- jak probíhá kontrolní a řídicí činnost
- jakou formou je realizována prezentace školy a spolupráce s veřejností
- vyhodnocení úrazovosti
- vyhodnocení stížností

b) Kdo se bude na evaluaci podílet

- děti, zákonní zástupci, učitelky, správní zaměstnanci, partneři školy, zřizovatel, zprávy ČŠI, dokumentace školy

c) Formy a metody provádění evaluace:

- Běžným pozorováním, diskuzí, ankety, opakované dotazníky
- Záměrným pozorováním (hospitace)
- Příležitostnými a pravidelnými rozhovory (s kolegyní, s rodiči, s dětmi, na pedagogických radách...)

d) Kdy a kdo bude evaluovat, v jakých časových intervalech:

- denně - setkávání, společné hodnocení a plánování ve třídě,
- záznam o evaluaci IB - po ukončení IB – pedagogové ve třídách
- záznam o evaluaci ŠVP - na konci školního. roku – všichni pedagogové

- schůzky se zákonnými zástupci – září, společná setkání se zákonnými zástupci, srpen – schůzka s rodiči nově přijatých dětí
- operativní porady školy – dle potřeby
- pedagogické rady – srpen, listopad, březen, červen – pedagogická rada nebo aktuálně dle potřeby
- provozní porady – srpen, červen – všichni zaměstnanci
- příležitostná setkání při oslavách a jubileích zaměstnanců – všichni zaměstnanci

Využití evaluace

Využití evaluace směrem k dítěti

Závěry evaluace učitelky MŠ využívají směrem k dítěti – k účinnosti vzdělávání. Cílem

evaluace je osobní rozvoj a spokojený citový život dítěte v mateřské škole:

- aby se děti cítily v pohodě (po stránce fyzické, psychické i sociální)
- aby se děti rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich harmonický rozvoj
- aby měly dostatek podnětů k učení a radost z něho
- aby bylo posilováno sebevědomí dětí a jejich důvěra ve vlastní schopnosti
- aby měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně
- aby byl dostatečně podporován a stimulován rozvoj jejich řeči a jazyka
- aby se děti seznamovaly se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité
- aby děti mohly pochopit, že mohou prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat své okolí
- aby děti obdržely speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě či aktuálně potřebují

Všechny záznamy o dítěti jsou důvěrné.

Výsledky evaluace paní učitelky samostatně uplatňují ve svém plánování a projektování (třídním).

Využití evaluace směrem k zákonným zástupcům

- usilovat o vytváření partnerských vztahů mezi školou a zák. zástupci
- umožňovat zák. zástupcům přístup za svým dítětem do třídy a účastnit se jeho činností
- vést s zák. zástupcem dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení
- evidovat názory, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání (zák. zástupců, spolupracovníků, základní školy, obce) a na získané podněty reagovat
- provádět poradenské činnosti pro zákonné zástupce ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím předškolního pedagoga a mateřské školy

Při hodnocení naší práce nezjišťujeme, kdo je lepší a kdo horší, ale zda jsme my sami vynaložili své osobní maximum. Snažíme se o konkrétní zpětnou vazbu. Naučíme-li se být vůči ní vnímaví, dozvíme se, co potřebujeme vědět pro další plánování a další práci.

7.2 Vlastní hodnocení školy – systém ŠVP PV

Předmět hodnocení	Nástroje	Kdy	Kdo
Soulad ŠVP a RVP PV	SWOT analýza	Před zprac. nového ŠVP	učitelky
Identifikační údaje o MŠ		Rok 2021/2022– zkušeb. připomínkování rodičů a učitelů	učitelky rodiče
Obecná charakteristika školy			
Podmínky vzdělávání			
Organizace vzdělávání			
Charakteristika vzd. programu		Rok 2021/2022 - zpracovat připomínky	ředitelka
Vzdělávací obsah		Změny k 1.9. dle potřeby	

Kvalita zpracování ŠVP			
Záměry a vize	hodnocení školy	1x ročně	ředitelka
Originalita	hdnoceníint. Bloků	po skončení IB	učitelky
Záznam evaluace ŠVP	evaluační dotazník	1x ročně	
Vhodnost k podmínkám	Hospitace	dle plánu	ředitelka
Vzdělávací obsah	Porady	dle plánu	učitelky
Provázanost	hodnocení TVP	1x ročně	
Prostor pro další rozvoj	anketa pro rodiče	1x ročně	rodiče
	analýza – opatření	vyhod. dotazníku	učitelky

Podmínky vzdělávání			
Věcné	rozhovory, záznamy	denně, průběžně	učitelky
Životospráva	Pozorování	denně	
Psychosociální podmínky	Hospitace	dle plánu	ředitelka
Organizace chodu	Porady	dle plánu	učitelky
Řízení MŠ	Vlastní	jednou za 2 roky	
Personální zajištění	DVPP, hospitace	2x ročně	ředitelka
Pedagogických zaměst.	Autoevaluační dotazník	1x ročně	zaměstnanci
Provozních zaměst.	kontrola úklidu	průběžně, provoz. Porady	ředitelka
	plnění pracovních povinností	průběžně, provoz. Porady	
Podm. vzděl. dětí se SVP	hodnocení dětí	I. – V. st. 3x ročně	učitelky
Podm. vzděl. dětí nadaných	hodnocení dětí	2x ročně ped. rady	
Podm. vzděl. dětí ml. 3 let	hodnocení dětí	2x ročně ped. rady	
Spoluúčast rodičů	analýza-opatření	1x ročně ped. rady	

Kvalita zpracování TVP-		průběh vzdělávání	
Přístup k dětem	Rozhovory	denně, průběžně	všichni
Pedagogický styl	rozhovory, hospitace	po skončení IB	pedagogové
Vzdělávací nabídka	vzájemné hospitace- hlavně u začínajících učitelek	dle plánu	děti
Tvorba a naplňování TVP	zpětná vazba vl. čin.	denně	učitelky
Náplň TVP – témata	evaluace témat	po skončení témat	
Náplň TVP – integr. bloky	evaluace bloků	po skončení bloků	
Plnění klíčových kompetencí	evaluace kompetencí	1x měsíčně přehled	
Třídní knihy	záznam vých. vzděl. činností	denně	
	kontrola zápisů	1x měsíčně	ředitelka

Výsledky vzdělávání			
Charakteristika třídy	vstupní info TVP	1x ročně – září	učitelky
Záznám o dítěti		2x ročně	
Portfólio dítěte		průběžně	
Dítě a jeho tělo	rozhovory, portfolio	2x ročně - hodnocení	
Dítě a psychika	záznamy IB. ind. plány		
Dítě a ten druhý	záznám o dítěti		
Dítě a společnost	Hospitace	podle možností	
Dítě a svět	Portfólio	2x ročně - hodnocení	

Autoevaluace			
Autoevaluace pedagogů	autoevaluační dotazník	1x ročně	učitelky
Vzájemné hospitace učitelek	výměna informací	podle potřeby	
DVPP	výměna informací	plán DVPP	
Hospitace učitelek	plán hospitací	průběžně	ředitelka

8 Přílohy

8.1 Program pro děti do 3 let věku

8.2 Pedikulóza

8.3 Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání

8.4 Předadaptační a adaptační program

8.5 Školní preventivní program v oblasti prevence sociálně patologických jevů

8.6 Klub kuřátek

8.7 Program podpory logopedické péče

8.8 Plán DVPP

8.9 Pracovní plán školy

8.10 Koncepce rozvoje MŠ

8.11 Výroční zpráva

8.12 Roční hodnocení školy

8.13 Školní řád

